

Handläggare
Joakim Bang Vedin
Telefon: 08-50818138

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Följebrev Funktionsprogram för förskolelokaler, KS 2026/126

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till funktionsprogram för förskolelokaler

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att besvara remissen om Funktionsprogram för förskolelokaler. Programmet ska säkerställa en hög pedagogisk kvalitet för alla förskolor i staden. Programmet ska tillsammans med Lekvärdesriktlinjerna höja kvalitén på förskolemiljön, såväl inomhus som utomhus.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budget för 2024 att ge förskolenämnden i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, SISAB samt övriga berörda nämnden ta fram ett funktionsprogram för förskolelokaler.

Funktionsprogrammet ska enligt anvisningarna vara styrande vid ny-, om- och tillbyggnation av förskolor som nyttjas av stadsdelarna. Programmet ska tillsammans med Lekvärdesriktlinjer sätta ramar för hur förskolor i Stockholm ska planeras och utformas, såväl invändigt som för utomhusmiljön. Programmet ska även bidra till att uppnå stadens mål för miljö- och klimatarbete.

Farsta stadsdelsförvaltning
Avdelningen för förskola

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
start.stockholm/farsta

Förskoleförvaltningen har i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och nämnder utarbetat ett förslag till Funktionsprogram för förskolelokaler.

Remissen i sammanfattning

Funktionsprogrammet för förskolelokaler syftar till att skapa ökad likvärdighet och säkerställa att alla lokaler uppfyller de funktionella krav för att ha ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer för barn. Programmet skapar en gemensam grund för beslut och projektering och ska säkerställa att nya och befintliga förskolor erbjuder ändamålsenliga, trygga och hållbara miljöer.

Programmet ska tillämpas vid ny-, om- och tillbyggnad av förskolor. Varje byggprojekt är unikt och därför behöver en bedömning göras utifrån projektets förutsättningar i hur stor utsträckning funktionsprogrammet kan tillämpas och vilka möjligheter som finns att uppfylla de samtliga funktionskrav. Programmet utgör en del av det planeringsunderlag som stadsdelsnämnderna behöver ta hänsyn till, stadens lekvärdesriktlinjer lyft som särskilt betydelsefulla men även exempelvis Byggvarubedömningen och Miljöbyggnad Silver måste tas i beaktan vid nybyggnation.

Programmet har delat upp de olika funktionskraven i fem generella parametrar och särskilda parametrar för specifika delar, exempelvis parametrar om hygien i kök eller samlingsplatser i utomhusmiljö. De generella parametrarna är;

Trygghet

Beskriver funktioner som ska bidra till överblick över verksamhet, trivsel och lugn

Rörelse

Beskriver funktioner som används i fysiska förflyttningar, både av grupp, enskilt eller materiella ting

Effektivitet

Beskriver funktioner som ska bidra förutsättningar att använda lokalen på ett effektivt och korrekt sätt

Flexibilitet

Beskriver funktioner som ska bidra att ha en flexibel miljö som är föränderlig med små medel.

Omställbarhet

Beskriver funktioner som ska möjliggöra förändringar över tid vid exempelvis antal barn eller andra användningsområden.

För att tydliggöra vart och hur dessa parametrar ska användas så är funktionsprogrammet även uppdelat i funktionsgrupper

Dessa funktionsgrupper är *Entréförhållanden, Kommunikation, Arbete, Avkoppling/rast, Kök och Utomhusmiljö*.

Programmet lyfter i stödmaterialet att en central utgångspunkt är *förskolor för framtidens lärande*, där förskolelokaler måste ge förutsättningar för effektivt utnyttjande, trygghet och flexibilitet vid omställningar. Programmet strävar efter att förskolans olika avdelningar ska vara likvärdiga och innehålla variationer i lärmiljöerna som skapar förutsättningar för att tillgodose alla barns olika behov av lärande, skapa miljöer där alla barn har rätt till stöd och stimulans utifrån sina egna förutsättningar samt möjligheten att göra flexibla anpassningar utifrån barnens särskilda behov och individuellt stöd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på ett funktionsprogram för förskolelokaler som tillsammans med de nya lekvärdesriktlinjerna skapar en helhet och ett gemensamt förhållningsätt i staden för att skapa en förskolemiljö, både inomhus och utomhus, av hög kvalitet. Förslaget kommer att bidra till en mer likvärdig förskolemiljö som på ett kvalitativt sätt kan utvärderas och analyseras utifrån ett gemensamt ställningstagande.

Förvaltningen ser att det stödmaterial som har tagits fram tillsammans med funktionsprogrammet kommer vara till stor vikt och hjälp i det praktiska arbetet vid utvärderingen av huruvida de olika funktionskraven i programmet uppfylls, behöver åtgärdas i byggnationsfas eller hanteras i ett senare skede av verksamheten. Funktionsprogrammet har en tydlig struktur och skapar en bra överblick vilka funktioner som behöver finnas i en förskola med hög kvalitet men saknar detaljer som återfinns i stödmaterialet.

Förvaltningen ser även positivt till att ha ett gemensamt verktyg för att utvärdera och prioritera nämndens nuvarande förskolor på ett systematiskt sätt. Förvaltningen ser sedan en möjlighet utifrån både detta funktionsprogram och lekvärdesriktlinjer se vilka miljöer som eventuellt behöver prioriteras inom nämnden befintliga förskolebestånd.

Förvaltningen är också positiv till att lokalerna planeras med flexibilitet och omställbarhet i fokus, vilket innebär att verksamheten ska kunna anpassas vid förändrat barnantal, pedagogiska behov eller andra organisatoriska förändringar, vilket

bidrar till långsiktig hållbarhet och framtidssäkring både för förskola och stadens i stort.

Lärmiljöerna ska enligt programmet även vara planerade med bra variation, utrymmen som kan användas både individuellt och i olika gruppstorlekar, vilket stödjer pedagogiska arbetssätt, barnens individuella behov och sociala utveckling. Vidare stödjer programmet effektiva arbetsmiljöer, där kök och övriga lokaler är utformade för ergonomi, hygien och smidiga förflyttningar, vilket skapar goda arbetsförutsättningar för personalen. Detta skapar en bra, effektiv och trygg miljö för både barn och personal som förvaltningen ställer sig positiv till.

Mänskliga rättigheter samt klimat- och miljökonsekvenser
Programmet bedöms kunna ha en positiv inverkan på barns rätt till en likvärdig förskola med hög kvalitet samt att säkerställa att alla förskolor strävar efter att nå stadens miljö- och klimatmål.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Ingalill Gustavsson
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Funktionsprogram för förskolelokaler

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-03-04
Ingalill Gustavsson, Avdelningschef	2026-03-04